

UCHWAŁA NR 157/2026
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 27 października 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Unia Centrum
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2025 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

przyjąć sprawozdanie partii politycznej Unia Centrum o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. **ze wskazaniem uchybień** polegających na naruszeniu art. 25 ust. 6-13 i art. 27a, art. 30 ust. 4 oraz art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Uzasadnienie

Partia polityczna Unia Centrum (dawniej: Unia Europejskich Demokratów) (EwP 12) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta w zakresie

wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie dokumentów przedłożonych przez Partię, jej wyjaśnień oraz sprawozdania biegłego rewidenta stwierdziła, co następuje.

W okresie sprawozdawczym partia polityczna Unia Centrum posiadała następujące rachunki bankowe prowadzone w PKO Bank Polski S.A.:

- rachunek podstawowy o nr 02 1020 1013 0000 0202 0161 8016;
- rachunek Funduszu Wyborczego o nr 26 1020 1026 0000 1402 0137 9510;
- rachunek wykorzystywany we wcześniejszych latach do gromadzenia środków z subwencji o nr 09 1020 1013 0000 0902 0161 8032;
- rachunek wykorzystywany do gromadzenia środków z Funduszu Eksperckiego o nr 71 1020 1026 0000 1002 0137 9478.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym partia polityczna Unia Centrum wykazała, że w okresie sprawozdawczym pozyskała przychody w łącznej wysokości 48 790,00 zł. Według złożonego sprawozdania składały się na nie środki wpłacone bezpośrednio na rachunek bankowy Partii, pochodzące od osób fizycznych w wysokości 40 030,00 zł, w tym ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości 10 010,00 zł oraz z darowizn pieniężnych w wysokości 30 020,00 zł.

Partia wykazała także, iż do kasy pozyskała środki w wysokości 8760,00 zł, na które składały się wyłącznie składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 26a ustawy o partiach politycznych) – jak wykazała dalej Partia – w wysokości 8430,00 zł (poz. 28 sprawozdania).

Partia wykazała ponadto, że ze środków zgromadzonych w kasie kwotę 2850,00 zł przekazała na bieżący rachunek Partii. Pozostałe środki pozostawione zostały w terenowych jednostkach organizacyjnych Partii, z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z bieżącą działalnością (art. 26a ustawy o partiach politycznych).

Analiza sprawozdania finansowego Partii oraz dokumentów załączonych do niego wykazała jednak, że sprawozdanie zawiera szereg błędów wynikających z nieprawidłowego zakwalifikowania i zaewidencjonowania przychodów Partii. W związku z powyższym, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, Partia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia, uzupełnienia i korekty.

W wyniku badania całości dokumentacji przedstawionej przez Partię ustalono, że łączna wartość wpłat składek członkowskich dokonanych bezpośrednio na rachunek bankowy Partii wyniosła 3110,00 zł i taka kwota wykazana powinna zostać w pozycji 17 sprawozdania (składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę).

Ponadto w sprawozdaniu finansowym Partii nie ujęto darowizny pieniężnej w kwocie 50,00 zł, wpłaconej na rachunek bankowy Partii w dniu 28 sierpnia 2025 r. Darowizna ta nie została również ujęta w załączonym do sprawozdania wykazie darowizn. Oznacza to, że łączna kwota darowizn pieniężnych otrzymanych przez Partię w 2025 r. wyniosła 30 070,00 zł i w takiej wysokości powinna zostać wykazana w pozycji 18 sprawozdania finansowego (darowizny (pieniężne)).

Poza tym z pozycji 27 sprawozdania wynika, że Partia pozyskała do kasy środki finansowe w łącznej kwocie 8760,00 zł. Jednocześnie – jak już nadmieniono – w pozycji 28 sprawozdania finansowego (składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku minimalnego wynagrodzenia za pracę, wpłacone do kasy) wykazano kwotę 8430,00 zł. Kwota ta nie znajduje jednak potwierdzenia w danych zawartych w załączniku nr 3b do sprawozdania Partii.

Zgodnie z wyjaśnieniami Partii, część składek wykazanych w sprawozdaniu jako pozyskane do jej kasy w 2025 r. dotyczyła roku 2024 i została wykazana w sprawozdaniu finansowym Partii za 2024 r. W związku z tym składki te nie powinny zostać ponownie uwzględnione w sprawozdaniu finansowym za 2025 r. Oznacza to,

że w 2025 r. Partia faktycznie pozyskała do kasy składki członkowskie w łącznej kwocie 7590,00 zł i ta kwota wykazana powinna zostać w pozycji nr 27 sprawozdania finansowego (Środki finansowe pozyskane do kasy partii politycznej) oraz w jego pozycji 28 (składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku minimalnego wynagrodzenia za pracę).

Na rachunek bankowy Partii wpłacono z jej kasy łącznie 5730,00 zł i taka kwota wykazana powinna zostać w pozycji 37 sprawozdania finansowego (Środki finansowe pozyskane do kasy partii politycznej, wykazane w poz. 27, wpłacone na rachunek bankowy partii).

Ponadto, w toku badania sprawozdania finansowego Partii ustalono, że Partia w okresie sprawozdawczym przyjmowała jednak świadczenia o charakterze niepieniężnym, polegające na prowadzeniu profilu Partii na platformie Facebook. Wartość tych świadczeń Partia oszacowała na kwotę 280,00 zł. Powinna ona zostać wykazana w pozycji 31 sprawozdania (Wartości niepieniężne) oraz w jego pozycji 34 (usługi świadczone nieodpłatnie na rzecz partii politycznej).

Świadczenia niepieniężne przyjęte przez Partię, zgodnie z art. 25 ust. 1 i 4 w związku z ust. 4a ustawy o partiach politycznych, pochodziły od obywatelki polskiej mającej stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a ich wartość mieściła się w ustawowym limicie.

W efekcie przychody Partii w okresie sprawozdawczym wyniosły 41 050,00 zł i w takiej kwocie wykazane powinny zostać w pozycji 13 sprawozdania. Natomiast w jego pozycji 14 (Środki finansowe pozyskane bezpośrednio na rachunki bankowe partii politycznej) oraz w pozycji 15 (Pochodzące od osób fizycznych ogółem) powinna zostać wykazana kwota 33 180,00 zł, w pozycji 17 (3110,00 zł), w pozycji 18 (30 070,00 zł), w pozycji 31 i 34 (280,00 zł).

Jak wynika z powyższego, Partia Unia Centrum złożyła sprawozdanie sporządzone niezgodnie ze stanem faktycznym, a tym samym naruszyła ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Partia nie zrealizowała zatem spoczywającego na niej obowiązku prawnego rzetelnego i zgodnego ze stanem

faktycznym przygotowania i przedstawienia sprawozdania finansowego Partii, a wraz nim kompletnej, uporządkowanej dokumentacji finansowej. Każda partia polityczna, bez względu na jej wielkość, na zakres jej działalności, na wielkość jej przychodów i wydatków, a także bez względu na to, czy otrzymywała środki z budżetu państwa, czy też nie, jest do tego zobowiązana przede wszystkim przez regulację art. 38 ust. 1 wskazanej ustawy o partiach politycznych, stanowiącą, że to partia polityczna składa Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe, ale także przez rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, określające wzór sprawozdania finansowego partii, w którym to sprawozdaniu partia zobowiązana jest wykazać wszystkie pozyskane środki, jak i źródła ich pochodzenia. Takie działanie Partii przeczy także konstytucyjnej zasadzie jawności finansowania partii politycznych (art. 11 ust. 2 Konstytucji RP). Jawności, która jest elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06). Z konstytucyjnej zasady jawności finansowania partii politycznych, wynika zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii [zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020]. Jawność finansowania polityki stanowi także element jawności życia publicznego, która przybrała w polskim systemie prawnym formę tzw. publicznego, konstytucyjnego prawa podmiotowego, prawa człowieka, mającego swe źródło w niezbywalnej godności ludzkiej. Negując jawność finansowania polityki, czyli wyłączając „bezpiecznik” demokratycznego państwa prawnego, wyłącza się samo demokratyczne państwo prawne (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 lutego 2023 r., I NSW 2/23).

W toku prowadzonej analizy ustalono także, iż w dniu 2 grudnia 2025 r., Partia przelała 2000,00 zł z rachunku Funduszu Eksperckiego Partii na rachunek bieżący Partii tytułem: „Uchwała nr. 1 ZK z dnia 29.11.2025 – zgoda na przelanie na rachunek składki/darowizny kwoty z rachunku eksperckiego”. Oznacza to, że Partia naruszyła art. 30 ust. 4 ustawy o partiach politycznych, z którego wynika, że środki finansowe zgromadzone w ramach Funduszu Eksperckiego mogą być wykorzystywane na finansowanie ekspertyz prawnych, politycznych, socjologicznych i społeczno

-ekonomicznych oraz na finansowanie działalności wydawniczo-edukacyjnej, związanych z działalnością statutową partii politycznej.

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała wyodrębniony rachunek Funduszu Wyborczego o nr 26 1020 1026 0000 1402 0137 9510, prowadzony w PKO Bank Polski SA. Saldo tego rachunku na dzień 1 stycznia 2025 r. wynosiło 208,15 zł.

W okresie sprawozdawczym na rachunek Funduszu Wyborczego pozyskano przychody w kwocie 420,00 zł, które pochodziły z wpłat własnych Partii. Środki w takiej samej kwocie przeznaczone zostały na opłaty związane z prowadzeniem rachunku bankowego.

Stan konta Funduszu Wyborczego Partii na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosił więc również 208,15 zł.

Partia nie uczestniczyła w przeprowadzonych w 2025 r. wyborach.

Partia polityczna Unia Centrum w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Partia nie widnieje wśród podmiotów zarejestrowanych w <https://www.gov.pl/web/bip>.

Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, stwierdzone wyżej uchybienia nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie złożonego sprawozdania, dokumentów do niego załączonych, wyjaśnień i uzupełnień złożonych przez partię oraz sprawozdania biegłego rewidenta, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia nie przysługuje środek prawny.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak